

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA KASPROWICZA W INOWROCŁAWIU
(POLSKA)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V Міжнародної конференції

17 листопада 2022 року

**До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА**

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 4 від 23 грудня 2022 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції (17 листопада 2022 року) до 20-річчя з дня створення кафедри професійної освіти КНУБА. – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2023. – 408 с.

ISBN 978-617-8007-89-8

У матеріалах V Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8007-89-8

© КНУБА, 2023

2. Кон И. Что такое буллинг и как с ним бороться? URL: <http://www.sexology.narod.ru/info178.html>

3. Фалд Т. Буллинг. Офисные хулиганы. URL: <http://psyfactor.org/lib/bulling.htm..>

4. Програма «Профілактика та подолання булінгу у закладах освіти». URL: <http://студенти.kiev.ua/2017/08/24/profilaktika-ta-podolannya-bulingu-u-zakladah-osviti/>

5. Алексеенко Т. Явища мобінгу та булінгу в стосунках групи і особистості / Т. Алексеенко. Шлях освіти. 2012. №2. С. 12-16.

УДК 371.3

Корчова Галина Леонідівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету

будівництва і архітектури

Отрошко Поліна Анатоліївна,

здобувачка групи ПНК-41, КНУБА

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Одним із стратегічних завдань, окреслених у Державній національній програмі «Освіта», є створення умов для формування творчої особистості. Сьогодні актуалізується проблема виховання нової генерації педагогічних кадрів, розробки комплексу теоретичних і методичних основ щодо забезпечення підготовки педагога. В останні роки в Україні значно зріс інтерес до спільного навчання дітей з різними потребами в єдиному освітньому середовищі. Отже, постає проблема підготовки сучасного педагога, який би міг ефективно вчити дітей із особливими потребами.

На державному рівні приймаються положення та законодавчі акти, що забезпечують і гарантують отримання якісної освіти учнями з особливостями психофізичного розвитку в масових школах за місцем проживання, створення умов для реалізації їх творчого потенціалу та розвитку індивідуальних здібностей. Пройшовши складний шлях від принизливого для всіх осіб із порушеннями психофізичного розвитку стану «непотрібних» для суспільства людей, через сегрегацію та інтеграцію, ідея інклюзивного навчання, що полягає в доступності освіти для всіх без винятку дітей з різними потребами, поступово впроваджується в багатьох масових шкіль, міст і районів нашої країни, визначаючи цей напрямок, як найбільш прогресивний в освітній політиці держави.

За даними ООН, від 10 до 15 відсотків населення будь-якої країни є інвалідами тією чи іншою мірою. Вони являють собою найчисленнішу групу меншин і комфорт цих людей наша спільна проблема. В Україні близько 3 мільйонів осіб мають статус інвалідів, з них 151 тисяча – діти. Більшість з цих дітей навчаються в школах, мають гарні оцінки і мріють чудово закінчити школу. На жаль, слід констатувати той факт, що в Україні ще не створені комфортні умови щодо організації та функціонування інклюзивного освітнього процесу, який би склав конкуренції західним зразкам. Постає питання, яким чином можна покращити інклюзивну освіту в Україні.

У Наказі Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання» зазначено, що «успішне запровадження інклюзивного навчання дітей з особливими потребами, потребує вирішення завдань на державному рівні, а саме: формування нової філософії державної політики щодо дітей з особливими освітніми потребами, удосконалення нормативно-правової бази у відповідності до міжнародних договорів у сфері прав людини, реалізації та поширення моделі інклюзивного навчання дітей у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах» [1].

Завдяки створенню інклюзивного освітнього простору, діти, чії особливі потреби виходять за межі загальноприйнятої норми, мають можливість не тільки отримати гідну освіту, а й відчутти себе повноцінними членами шкільного колективу, а згодом стати повноправними громадянами своєї країни, що мають однакові для всіх права і обов'язки незалежно від своїх можливостей.

Варто зазначити, що інклюзія та інтеграція, будучи провідними тенденціями сучасного етапу розвитку системи освіти, не є тотожними поняттями.

Мета інтеграції в освіті – залучити дітей з різними можливостями у вже сформоване шкільне життя і шкільну структуру, допомогти вписатися у вже існуючу модель навчання. При цьому успішність інтегрованого навчання визначається, головним чином, готовністю дитини до навчання в умовах освітньої школи, тобто наявністю в неї відповідного віковій нормі або близького до неї рівня психофізичного і мовного розвитку, що дозволяє дитині опанувати загальноосвітній стандарт у строки, передбачені для дітей, що нормально розвиваються. Вважається, що при інтегративній моделі навчання дитина повинна оволодіти програмою загальноосвітньої школи, прийняти існуючі норми, дотримуватися їх і бути рівною з усіма.

«Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу» [2].

Інтегрування дітей з особливими потребами в системі освіти ставить перед педагогами не тільки виховні та навчальні, але й і корекційні задачі.

Розглянемо основні категорії дітей з особливими освітніми потребами. Найбільшою групою, яка входить до поняття «діти з особливими освітніми потребами» є діти з особливостями (порушеннями) психофізичного розвитку. Діти з особливостями (порушеннями) психофізичного розвитку мають відхилення від нормального фізичного чи психічного розвитку, зумовлені

вродженими чи набутими розладами. Залежно від типу порушення виокремлюють такі категорії дітей: з мовленнєвими порушеннями; з порушеннями слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом); з порушеннями зору (сліпі, осліпті, зі зниженим зором); з порушеннями інтелекту (із затримкою психічного розвитку, розумово відсталі); з порушеннями опорно-рухового апарату; зі складною структурою порушень (розумово відсталі сліпі чи глухі; сліпоглухонімі та ін.); з гіперактивністю з порушенням уваги; з раннім дитячим аутизмом [3].

Причини відставання у розвитку можуть бути різні: спадковість, екологія, соціальні причини, пов'язані з несприятливими умовами виховання. Але кожен педагог повинен розуміти загальні принципи і правила корекційної роботи: 1. Індивідуальний підхід до кожного учня. 2. Запобігання стомленню учнів, використовуючи для цього різноманітні засоби (чергування розумової та практичної діяльності, подання матеріалу невеликими порціями, використання цікавого та кольорового дидактичного матеріалу, засобів наочності). 3. Використання методів, що активізують пізнавальну діяльність учнів, що розвивають їх усне та письмове мовлення та формують необхідні навчальні навички. 4. Вияв педагогічного такту. Постійне заохочення за найменші успіхи, своєчасна та тактична допомога кожній дитині, розвиток віри у власні сили та можливості.

Ефективними прийомами корекційного впливу на емоційну та пізнавальну сферу дітей з відхиленнями у розвитку є: ігрові ситуації; дидактичні ігри, пов'язані з пошуком видових та родових ознак предметів; ігрові тренінги, що сприяють розвитку вміння спілкуватися з іншими.

На думку Заярнюк О.В. усі можливі важелі впливу на активізацію розвитку інклюзивної освіти в Україні можна об'єднати у 3 групи, а саме на макрорівні:

1. Внесення змін до законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту».

2. Розвиток системи підготовки кадрів для роботи з дітьми з обмеженими можливостями.

3. Культивування в суспільстві позитивної думки стосовно інклюзивної освіти шляхом залучення до цієї справи засобів масової інформації.

4. Розвиток безбар'єрної соціальної інфраструктури.

5. Включення курсу з практики впровадження інклюзивної освіти в Україні до програми підвищення кваліфікації вчителів.

6. Скорочення чисельності дітей у класах, де є діти з особливими потребами.

На мезорівні: використання соціально-психологічних стимулів для педагогів та керівників навчальних закладів, які успішно проваджують інклюзивну освіту; проведення психологічних тренінгів для вчителів для зменшення рівня побоювань та неприйняття змін у освітніх закладах, які будуть пов'язані з впровадженням інклюзії. На мікрорівні: застосування новітніх технологій навчання для дітей з особливими потребами; інформування колективу навчального закладу про успіхи його працівників у процесі впровадження інклюзивної освіти. [4, с.192].

Отже, інклюзія та інтеграція, являючись провідними тенденціями сучасного етапу розвитку системи освіти, не повинні підміняти собою систему в цілому. Таким чином, кожна дитина незалежно від своїх особливостей – фізичних, інтелектуальних, соціальних, емоційних чи мовних, повинна мати можливість реалізувати своє право на навчання в будь-якому типі освітнього закладу і отримати при цьому гідну та якісну освіту.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>

2. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А.А, Софій Н.З., Найда Ю.М. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І. К.: ФО-П Парашин І.С., 2010. 128 с.

3. Поради вчителям щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами у класі з інклюзивним навчанням : Методичні рекомендації / Укладач О. В. Гаяш. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2014. 108 с.

4. Заярнюк О.В. Інклюзивна освіта в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / Наук. вісник Міжнародного гуманітарного університету, С.190-193: URL: http://uondmr.at.ua/00/inkluzivna_osvita_v_ukrajini.pdf

УДК 159.922.6:159.937.015.3

*Коханець Анна Сергіївна,
підприємець, власник маркетинг агентства,
фотограф і контент-Creator для брендів,
спеціаліст з підтримки ділової репутації в мережі Інтернет,
партнер, розробник і дизайнер
першого українського конструктора сайтів*

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ

Поняття «репутації» використовується у різних сферах діяльності людей: у психології, соціології, менеджменті, праві, економіці, політиці. Так, для психологів репутація – це передусім складова індивідуального рівня взаємодії, і визначається як механізм оцінки її ризику, що дуже важливо для будь-якої соціальної діяльності. В умовах ринкових відносин підтримка ділової репутації є одним з комунікативно-технічних засобів маркетингу та рекламної діяльності, який становить сукупність методів і засобів впливу на

<i>Корчова Галина Леонідівна, Бородін Андрій Олексійович</i>	
БУЛІНГ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	142
<i>Корчова Галина Леонідівна, Отрошко Поліна Анатоліївна</i>	
ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ..	146
<i>Коханець Анна Сергіївна</i>	
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ	151
<i>Красильник Юрій Семенович</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ eduSCRUM-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ)».....	157
<i>Красильник Юрій Семенович, Мельниченко Павло В'ячеславович</i>	
AGILE-ПІДХОДИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ)»	163
<i>Красницька Анжела Віталіївна</i>	
ТЕНДЕНЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА У НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	168
<i>Ланге Оксана Вікторівна</i>	
ПРОБЛЕМАТИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В КОЛЕДЖІ ТА ШКОЛІ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ	173
<i>Лапаєнко Світлана Володимирівна</i>	
ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СФЕРИ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	177
<i>Ломачук Людмила Анатоліївна</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ РОБОТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (З ВЛАСНОГО ДОСВІДУ)	182
<i>Ляшенко Алла Олексіївна</i>	
РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТИВНИХ ПЕДАГОГІВ.....	187

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

V Міжнародної конференції

До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА

(Київ, 17 листопада 2022 року)

Формат 60×84 1/16. Тираж 100 пр. Ум. друк. арк. 27,5. Зам. № 1188.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.